

GEDACHTEN ZIJN VRIJ

27 september 1974

Goedenavond, vrienden.

Ik moet u erop wijzen, dat wij niet alwetend of onfeilbaar zijn. Zoals u weet, moet het onderwerp van heden actueel zijn. Daar een keuze vaak moeilijk is, koos ik op mijn wijze en neem daarbij als titel:

GEDACHTEN ZIJN VRIJ

Het is immers opvallend, dat men in zoveel landen op het ogenblik probeert de gedachten van de mensen in bepaalde sporen te geleiden. Wat overigens niet zo nieuw is, want iets dergelijks heeft de christelijke kerk vroeger ook al gedaan. Tegenwoordig tracht de kerk dit nog wel te bereiken, maar dat lukt niet geheel meer. Waar echter de kerken gaan falen, schijnt de staat overall langzaam maar zeker de procedure over te nemen. Wanneer je denkt, moet je kunnen beschikken over voldoende gegevens. Anders is een redelijk denken over de dingen niet te bereiken. Je kunt als mens natuurlijk speculeren met een minimum aan feiten. Maar wanneer je niets over de werkelijkheid te horen kunt krijgen, kun je ook geen juiste gedachten vormen.

Laat mij een voorbeeld geven: Chili. Wat in dit land is gebeurd, werd door ons reeds onmiddellijk als werk van de CIA aangeduid. Er waren toen enkele mensen die het maar heel lelijk en oneerlijk van ons vonden, dat wij dit beweerden. Nu weet men dit meer algemeen. Maar hoelang heeft men deze strijd als zuiver plaatselijk en bovendien idealistisch voor weten te stellen? Men gaf voor, dat hier sprake was van een niet geheel onrechtvaardige strijd tussen bezitter en socialisten. De werkelijkheid was echter, dat er door mensen van buiten dit land, zakenbelangen verdedigd werden middels een zeer bloedige en wrede revolutie.

Wie deze feiten niet reeds vanaf het begin heeft beseft, zal nergens iets over de werkelijke feiten hebben kunnen vinden, zelfs niet in de berichtgeving door medestanders van Allende. Het feit dat de feiten verborgen werden gehouden, heeft voor velen betekend dat zij over alles wat er gebeurde niet juist konden denken. Gedachten zijn natuurlijk wel tolvrij, maar alleen wanneer je weet waarover je denken moet en aan die gedachten vooral niet al te openlijk uiting geeft. En de werkelijke feiten komen maar zelden geheel aan het licht, zelfs in uw land. Denk niet dat ik bezwaren heb tegen uw land. Nederland is in dit opzicht een heel vrij land. Maar waarom willen zovele belangrijke figuren vooral, dat het volk voorgelicht wordt, maar wel volgens hun inzichten en met achterhouding van tenminste een groot deel van de feiten?

Voorlichting betekent in deze tijd gemeenlijk het verdoezelen van alle feiten, waarmee men het niet eens zou zijn of waardoor een reactie van het volk zou kunnen ontstaan. Ik echter ben van mening dat een geheel volk het recht heeft alle feiten betreffende dit volk te kennen. Dat is echter iets anders dan alleen maar voorgelicht te worden. Vele mensen hebben dit niet door. Zij menen nog steeds, dat voorlichters er zijn om hen alle feiten duidelijk te maken. Wat gemeenlijk onjuist is.

Een voorlichter is gemeenlijk iemand, die je oplicht door je in te lichten over alle feiten die hij belangrijk vindt ter verdediging van zijn standpunt, terwijl hij gelijktijdig alle mogelijkheden zal gebruiken om te voorkomen, dat andere feiten aan het licht komen die voor zijn groep minder aanvaardbare conclusies zouden wettigen. U zou dus eenieder duidelijk moeten maken, dat u geen behoefte hebt aan voorlichting, maar een toegankelijk zijn van alle feiten eist. Toegankelijkheid van alle feiten in uw wereld lijkt mij het belangrijkste wat er voor een mens kan bestaan. Dit geldt altijd en in alle opzichten. Dit geldt niet alleen in de politiek maar ook bij de dokter die zich er vaak met een ambtsgeheim en wat latijn ervan afmaakt, maar kennelijk weinig behoefte heeft je duidelijk te maken wat je werkelijk mankeert, of welke medicijnen hij

je voorschrijft en wat de mogelijke gevolgen daarvan kunnen zijn. Dat geldt voor een predikant die in de meeste gevallen van je eist, dat je alles wat hij zegt als waarheid zult aanvaarden, maar niet bereid is je duidelijk te maken, waarom jouw argumenten tegen zijn stellingen niet juist zijn, of je toegang te geven tot feiten die een geheel zelfstandige conclusie mogelijk maken.

Op uw wereld is er een voortdurende strijd gaande tussen de dogma's en de vaderlijke betweters en het vrije denken van de mens. Nu mag een mens van mij geloven wat hij wil. Ik heb daar geen enkel bezwaar tegen. Geloof wat u wilt, desnoods dat u de 100.000 morgen zult winnen, of dat u het enig juiste geloof in God bezit. Maar ik vind wel dat u dan niet mag proberen elke andere denkwijze te onderdrukken. Ik meen dat u in ieder geval moet proberen elke andere benadering van geloof en feiten voor eenieder open te laten.

In uw land kun je dit mogelijk zo duidelijk maken: Er is een EO-mentaliteit en een Tros-mentaliteit. De eerste zegt: ik heb de waarheid en je zult ernaar luisteren, of je dit wilt of niet. Feiten die mij niet passen verdraai ik, of laat ik buiten beschouwing. Kan ik mijn boodschap smakelijk verpakken, dan is mij dit natuurlijk aangenamer, maar luisteren zul je, geloven zul je. De Tros zegt: ach, geef het volk brood en spelen, want al wat wij wijzen overwegen, kunnen zij toch niet begrijpen. Dan is er nog een VARA-mentaliteit: kukeleku. Volg ons, want wij behartigen de belangen van de massa en bestrijden het onrecht. Dat men deze doeleinden vaak nastreeft door onrecht tegenover anderen te plegen, eenzijdige voorlichting e.d., wordt buiten beschouwing gelaten. Dan is er ook nog een KRO-mentaliteit, die stelt: wij moeten zeer progressief zijn, maar dienen vast te houden aan ons ware geloof, zodat er dingen zijn die buiten discussie moeten blijven. Wat ook niet geheel eerlijk en juist is. Ook is er een AVRO-mentaliteit: wij laten de feiten voor zichzelf spreken waar wij maar kunnen, maar kiezen de feiten die mogen spreken wel eerst zorgvuldig uit. Mijn verontschuldiging tegenover degenen die ik nu in hun zuilenhart geraakt heb. Maar er is nog een NOS, ook in deze dagen. Wat moet je daarover zeggen: De NOS is de opvoedkundige Cosa Nostra van de ether.

Er zijn kranten die u voorlichten. Rechtse bladen, linkse bladen, katholieke, socialistische enz. Al deze bladen proberen u duidelijk te maken, hoe u denken moet over alles. Maar gedachten zijn tolvrij. Gedachten mogen niet bepaald worden door anderen. Wat u daarom nodig hebt zijn de feiten en niet de meningen van deskundigen en anderen. Een mening mag hoogstens dienen ter overweging, zij kan zeker niet door herhaling gemaakt worden tot een werkelijk dogma, ook al doet men alsof en probeert men u met uw praktijk van handelen en denken aan dergelijke opvattingen te binden. Wat vele bladen trachten te doen.

Ook hier komen vreemde zaken voor. Je heet bv. telegraaf, bent landelijk en redeneert in vele gevallen meer als een dorpsrebbelaarster. Je heet de waarheid en je liegt dat je barst, maar dan wel op een pragmatisch socialistisch en communistisch verantwoorde wijze. Op zich heb ik ook tegen deze zaken geen bezwaar. Maar ik vraag mij wel af waar de mens dan de zuivere feiten moet leren kennen. In de gehele wereld gebeuren zeer vele dingen, ook geestelijk gebeuren vele wonderlijke zaken. Waarom worden juist deze zo vaak doodgezwegen? Waarom worden geestelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen, wanneer zij al genoemd worden, onmiddellijk geplaatst in het kader van een apart geloof, of een afzonderlijke zekerheid, zonder dat het verband kenbaar is in de feiten? Indien er al een wonder gebeurt, laat eenieder er het zijne van denken. Constateer het feit, wijs op het onverklaarbare ervan, maak duidelijk welke mogelijke verklaringen er eventueel zouden kunnen zijn en laat het aan de mensen over zich verder een eigen oordeel te vormen. Zeg nimmer zonder meer: dit is een genade Gods. Stel hooguit: in mijn ogen is het een genade van God, want ik kan het gebeuren om de volgende redenen niet natuurlijk verklaren.

In de politiek geldt precies hetzelfde. Ook hier spreekt men met veel ophef over ontwikkelingen, maar houdt men de feiten die daaraan ten grondslag liggen, geheel of voor het grootste deel meestal verborgen. Denk eens aan het boerenconflict van deze dagen. Allereerst zijn er maar weinigen die de feiten willen opsommen en duidelijk willen maken dat die boeren er niet zo slecht voor staan als zij beweren. De zaak is deze: De boeren hebben vaak te veel kapitaal in hun bedrijf geïnvesteerd, omdat zij meenden geld te kunnen verdienen op grond van een

planeconomie, waarbij de plannen en daarop gebaseerde gegevens niet deugden. De boeren zijn in vele gevallen het slachtoffer geworden van hun eigen hebzucht en willen nu anderen de rekening aanbieden voor hun mislukte speculatie. Indien zij al vergoeding hiervoor willen hebben, zullen zij dit niet aan het gehele volk mogen vragen, maar alleen aan degenen die voor de verkeerde planning verantwoordelijk zijn.

Ook op ander gebied heeft de overheid misslagen begaan, waarvoor het volk direct of indirect de rekening moet betalen. Maar de feiten daarover houdt men liever achter. Er zijn bv. zeer grote scholen gebouwd en onderwijssystemen bedacht, die het inderdaad mogelijk maken zeer vele kinderen als in een opvoedingsfabriek onder te brengen. Men meende kennelijk wanneer wij maar voldoende leermiddelen samenbrengen in grote gebouwen, kunnen wij de kinderen zonder meer en gemakkelijk opvoeden tot goede staatsburger. Jaja. Maar bij al die plannen vergat men, dat door de wijze waarop vele scholen modern zijn opgezet - theoretisch en technisch volgens de huidige opvattingen verantwoord - op de kinderen een grotere druk komt te rusten. De kinderen komen vaak niet tot een volle ontwikkeling in het onderwijs, omdat zij moeten leren onder omstandigheden die te onpersoonlijk dreigen te worden. Maar wie geeft toe dat men in feite alleen heeft gedacht aan onderwijzers en onderwijs, niet aan de mentaliteit en mogelijkheden van de kinderen? Niemand. Dit feit wordt zorgvuldig achtergehouden.

Mogelijk zult u met velen u afvragen wat dergelijke zaken te maken hebben met de vrijheid van denken. Maar indien u de feiten zou kennen, zou u reeds lang beseft hebben dat goed leren voor een kind gepaard gaat met een grotere persoonlijke aandacht. Wat dus betekent dat je het kind niet zonder meer in een leer-technische molen kunt gooien en mee laten draaien. Het kind dient geconfronteerd te worden met feitenmateriaal, terwijl er iemand moet zijn die het kind helpt te begrijpen, hoe deze feiten en gegevens gebruikt kunnen worden. Vrijheid van denken kan alleen bestaan wanneer alle feiten voor eenieder toegankelijk zijn, ook al kan dit soms lastig zijn.

Ik kan mij voorstellen dat er vele planners zijn die nu opmerken dat je het volk toch niet alles aan de neus kunt hangen. Ik vraag mij in gemoede af waarom niet. Wanneer men beslist over het welzijn van een groep, een gemeente, een grote stad of zelfs een provincie, of land, hebben degenen die daar wonen en de lasten van die plannen zullen moeten dragen, niet tenminste het recht tijdig te weten wat er zal gaan gebeuren? Heeft de burger niet het recht mee te denken, dit in plaats van het gebruikelijke voor een fait accompli te worden gesteld, waarbij alle z.g. inspraak neerkomt op een toestemming om te rumoeren, zonder iets te kunnen veranderen?

En denk nu niet dat de methode van het fait accompli alleen tegenover de eenvoudige burgers wordt gehanteerd. Ook raadsleden in gemeenten, Kamerleden zelfs worden al te vaak voor het blok gezet, doordat bepaalde plannen eerst zover worden ontwikkeld, dat een stopzetten daarvan niet meer mogelijk is, voor men hen vraagt hieraan hun goedkeuring te hechten. Wat een vorm van afpersing is. Het feit is er eenvoudig. Je kunt moeilijk meer terug, ook al ben je het er niet mee eens. Zie nu maar eens hoe je met je andere, mogelijk betere inzichten en plannen nog iets bereikt. In vele gevallen ontzegt men mensen, zelfs autoriteiten, kennelijk het recht mee te denken. Vooral houdt men vaak het werkelijke waarom van een plan of maatregel ook nog geheim nadat het openbaar is geworden. Dit betekent, dat je er vaak niet achter kunt komen wat er gaande is. Men beslist op jouw rekening en voor je, zonder dat je zelfs maar een inzicht krijgt in de redenen. Mogelijk meent u nu dat het toch eigenlijk wel goed gaat, zoals het nu gaat. Zeker, maar het zou beter moeten gaan in plaats van steeds iets slechter. Vindt u nu werkelijk dat het u voortdurend beter gaat?

Er is een toenemende werkloosheid. Onvermijdelijk, zo beweert men. Maar is dit werkelijk waar? Of komt die werkloosheid in feite voort uit een onvoldoende voorlichting aan het volk, zodat men niet weet waar men aan toe is, zelfs wanneer men al lang zeer wantrouwend staat tegenover de verklaringen die men geeft voor verschijnselen die niemand zou willen aanvaarden. Indien je verwacht dat de mensen gezamenlijk problemen helpen oplossen, moeten zij ook weten wat er gaande is. En wie weet dat? Indien het alleen maar stoffelijk was, zou ik waarschijnlijk zwijgen en denken: blijven jullie mensen maar rustig in die ratatouille van verklaringen zitten. Dat maakt niet zo veel uit.

Maar geestelijk geldt precies hetzelfde: Geestelijk kun je alleen maar bewuster worden, wanneer je feiten leert kennen en die feiten zelf mag bezien. Wanneer je dus niet alleen weet wat bv. een paus of bisschop goed vindt voor het volk, maar ook waarom hij dit goed vindt, hoe hij ertoe komt bepaalde zaken aan te moedigen en anderen te verbieden. Wanneer wij weten waarom een ingrijpen in onze persoonlijke vrijheden wordt overwogen, kunnen wij beslissen wat onze houding dient te zijn. Alleen wanneer wij alle feiten van het geestelijk leven zelf mogen leren kennen, kunnen wij een voor ons juiste richting kiezen en tot een geestelijk harmonische ontwikkeling komen. Dit laatste zal voor ons maar zelden mogelijk zijn, wanneer wij niet weten waaraan wij toe zijn.

Wanneer iemand het denken van een bepaald deel van de mensen voor onzin uitmaakt, zoals sommige vrijdenkers die stellen dat geloof onzin is, een ontvluchten van de werkelijkheid, terwijl leven, leven is en dood, dood, lijkt het mij erg belangrijk dat zij feiten geven, met feiten onderstreept je de redenen voor een dergelijke verklaring. Let wel: niet alleen een mooi betoog, maar ook een beschouwing en weergave van alle feiten. Zij zouden bv. een op feiten gebaseerd antwoord moeten geven op de vraag, waarom in het gehele bestaan van de mensheid overal sprake is geweest van een geloof in hogere machten, een geloof ook in een hiernamaals. Wanneer je dit alles onzin wilt noemen, zul je tenminste dit feit moeten kunnen verklaren. Wanneer je niet duidelijk kunt maken waarom dit geloof bestaat en waarom dit onjuist moet zijn, heb je volgens mij geen recht van spreken.

Met het spiritisme is er iets dergelijks. Er zijn heel wat mensen die zullen stellen dat - zo het fenomeen dat u hier meemaakt al echt is - dit alleen het geval kan zijn, omdat hier voor u een arme mens zit die in beslag is genomen door een demon. Waarom? Welke redenen hebben zij om te beweren dat al deze uitingen duivels moeten zijn? Zij hebben geen redenen buiten mogelijk deze: Er worden heel wat dingen gezegd, waarmee men het niet eens kan zijn. Men vraagt zich verder af waar men terecht zou komen, wanneer men dergelijke vreemde verschijnselen vol zou aanvaarden en daarmee mediums een soort zeggenschap zou geven. Men redeneert: Wij hebben onze zekerheid en alles wat die zekerheid zou kunnen aantasten en ons gezag zou kunnen verminderen, moet dan wel duivels zijn. Deze gedachte kan men eventueel nog aanvaarden. Maar niet het feit dat men, uitgaande van deze denkwijzen, anderen verbieden wil kennis te nemen van het verschijnsel en zich een eigen oordeel te vormen. Ook in het occultisme heeft de mens recht op alle feiten, op alle beschikbare gegevens.

Wanneer je iemand confronteert met een denken als dat van bv. Ouspensky, kun je wel beweren dat deze man het allemaal goed wist en verder niemand. Maar je zult ook duidelijk moeten maken wie deze man dan wel was, hoe hij tot zijn filosofie is gekomen, welke feiten zijn stellingen onderstrepen of vraagwaardig maken. Men heeft recht op alle feiten en het is niet aanvaardbaar wanneer men een deel daarvan terug wil houden. Wanneer het gaat over een Ouspensky, zal dit mogelijk niet zo heel veel moeilijkheden baren. Maar vraag eens naar het werkelijke leven van bv. een Thomas van Aquino en je krijgt iets te horen wat het midden houdt tussen Moeder de Gans en een traktaatje, maar waarin weinig feiten worden genoemd en vele bekende gegevens worden onderdrukt. Maar wanneer mensen iets zeggen wat belangrijk is, dan hebben wij zeker het recht op de feiten. En indien de stellingen niet door de feiten, die klaarblijkelijk zijn onderlijnd worden, hebben wij temeer het recht de feiten omtrent de denker te weten, opdat wij kunnen beseffen hoe iemand tot zijn belevingen en stellingen is gekomen.

Lieve mensen, wij hebben u reeds zo vaak voorgehouden dat wij niet alwetend of onfeilbaar zijn. Daar komen wij voor uit. Maar hoevelen kloppen niet op hun borst en beweren: ik alleen weet het? "Ik weet, wat Nederlands economie van node heeft": "Ik weet dat Nederland bepaaldelijk tekort schiet tegenover de NAVO". Ons geloof is het alleenzaligmakende en dat weet ik zeker". Waarom dergelijke uitspraken? Dat je het zegt, denkt, gelooft, is mij best. Maar geef dan ook een reden daarvoor, zodra je anderen daarbij betreft. Probeer een mens niet te overtuigen, geef hem de redenen en laat hem zichzelf overtuigen indien hij dit wenst. Schijnbaar meent men dat het niet noodzakelijk is feiten en redenen te geven. Uit een soort trots meent men dat de ander maar heeft te aanvaarden wat men zegt. Maar dat kan wel eens verkeerd uitpakken.

Lang geleden, in bezet Parijs waar ratten reeds tot een weeldevoedsel waren geworden dat alleen welgestelden zich nog konden kopen, ging het rumoer dat een deftig man een kelder vol voedsel had. Men dromde samen voor zijn huis en eiste dat hij dit voedsel zou uitdelen. Nu had de man geen kelder vol voedsel. Hij had niet veel meer dan alle anderen. Maar wees hij de mensen daarop, liet hij hen in de kelder kijken? Niets van dit alles. Zijn stelling was: Ik heb niets om weg te geven. De rest gaat jullie niet aan, want dit is mijn huis en mijn bezit... Wat hij na zijn overgang heeft betreurd, een overgang die kort op deze uitspraken volgde. Indien hij zich aan de feiten had gehouden en niet aan zijn gezag en rechten, had hij nog lang en mogelijk zelfs gelukkig kunnen leven.

Een mens heeft recht op de feiten. Het geheel van zijn ontwikkeling, geestelijk zowel als materieel, wordt door feiten bepaald, niet door de interpretaties daarvan, niet door de verklaringen die men daarvoor mogelijk zou willen geven, maar door de feiten zelf. Indien u ziek bent en iemand beweert dat dit een teken is dat God u liefheeft, want juist degenen die Hij liefheeft beproeft hij, zo is dit mogelijk erg vleidend voor u. Maar u zult er meer aan hebben wanneer iemand u duidelijk maakt, wat uw ziekte is en hoe deze genezen kan worden, of tenminste het ergste lijden kan worden gestild. De ziekte is het feit. Je leeft als mens met de feiten. Je bewustwording is de persoonlijke verwerking van feiten en een zo komen tot een innerlijk beeld van eigen leven en eigen betekenis, zowel als een beeld van de kosmos waarin je leeft. Maar een dergelijke ontwikkeling wordt wel heel erg moeilijk gemaakt, wanneer alles eenzijdig wordt beschouwd en de feiten in vele gevallen worden geloofchend.

Er zijn natuurlijk mensen, die over deze zaak anders denken. U hebt er zelfs een zitten op het CRM. Deze man dreigt een doorn in de zijde van de democratie te worden door zijn hang naar het met gezag beleren van anderen, waarbij hij mogelijk de eenzijdigheid van zijn beleringsdrang niet eens beseft. Maar in een vrij land dient eenieder ook vrijelijk toegang te hebben tot de feiten. Wanneer men een Nixon beschuldigt van machtsmisbruik, kun je met hetzelfde recht iemand die bepaalde zaken zo lang mogelijk geheimhoudt, die geheime politiek bedrijft, die dwang uitoefent middels geheime diensten en instanties, op dezelfde wijze beschuldigen, aanklagen en - zodra de feiten bekend worden - aan de kaak stellen. Laat ons dat niet vergeten. Want het gaat hierbij niet om Nixon. Het gaat om een bepaalde toestand, een mentaliteit. Daarbij mag u voor mij nog stellen dat degenen, die door hun geheimen de eenvoudige zielen ten goede willen voeren, het goed bedoelen. Maar op het ogenblik dat men daartoe de feiten vervalst, de vrijheid van leven en denken van de mensen gaat belagen, is er iets fout. Dan wordt de macht op zich een doel en is men uiteindelijk heel wat slechter af dan de algemeen aangeklaagde Nixon, althans in vele gevallen.

Laat ons eens zien wat er tegenwoordig aan de hand is. Er is bv. een steeds toenemende inflatie. Deze betekent toenemende moeilijkheden in de economie en gelijktijdig een voortdurend verlies voor allen die gelden besparen enz. Het betekent dat steeds meer zaken in waarde veranderen. Hoe ontstaat deze inflatie? Men geeft u vele redenen, maar de feiten - die op bepaalde plaatsen wel degelijk bekend zijn - liggen als volgt: De staat voelt zich verplicht haar eigen aandeel in de uitgaven voortdurend op te voeren, en wel op een wijze die voor de mensen van de staat niet werkelijk aanvaardbaar is. De burger streeft hierdoor naar een verhoging van inkomen wat betekent, dat dezelfde werkelijke waarde in meer delen moet worden verdeeld zonder dat iemand werkelijk meer krijgt, behalve de staat. Inflatie is in wezen een middel, waardoor een staat de mogelijkheid vindt haar toenemende - en vaak niet bepaald nuttige - uitgaven te financieren, zonder dat de doorsnee burger daartegen in verzet zal komen. Deze krijgt immers getalsmatig hetzelfde of iets meer. Vaak wijt men de inflatie aan een te grote hang naar luxe. Mogelijk. Maar laat ons dan niet vergeten, dat deze neiging zeker niet tot de burger beperkt blijft. Inflatie kun je niet door maatregelen bestrijden. Je kunt hiertoe alleen doelmatig streven, wanneer je begint met een grote vermindering van alle uitgaven door de staat zelf. Want eerst wanneer de staat haar uitgaven drastisch vermindert, zal er een klimaat ontstaan waarin ook de burger een beperking van zijn budget zal willen aanvaarden. Zeg niet dat er andere wegen zijn om dit probleem op te lossen. Het enige alternatief waarvoor de meesten tot nu toe schijnen te kiezen, is een handhaven van het sprookje van de welvaart, tot het land failliet is. Wat zeker niet in het bijzonder voor uw land geldt maar voor alle naties.

Indien u getallen wilt hebben: in uw land vergen directe belastingen rond 30 % van het nationale inkomen. Daarnaast wordt rond 17 tot 19 % van de som die men besteedt, eveneens aan de staat toegevoerd door indirecte belastingen, waarin accijnzen en heffingen verwerkt zijn. De staat verbruikt dus in de praktijk rond de helft van het inkomen van het volk. Om dit te kunnen doen heeft zij een kostbaar apparaat nodig, dat steeds meer gaat kosten en steeds meer eisen zal gaan stellen.

Om een voorbeeld te geven: Indien u een brief schrijft, kost u dit rond een ½ uur, plus porto. Stel uw uurloon op f 10.- dan zal u die brief rond f 6.- kosten. Indien de staat een briefje schrijft aan u, dan kost dit, dankzij de vele schijven waarover dit pleegt te lopen, tussen de 25 en 2.500 gulden. De beantwoording van een enkele vraag in de kamer kost gemiddeld tussen f 2000.- en 10 mille. Er zijn natuurlijk dure antwoorden en goedkope antwoorden bij. Maar hoe goedkoper de beantwoording in geld kost, hoe duurder de woorden die men voor het antwoord pleegt te gebruiken. In bepaalde gevallen ligt het loon van iemand, die bij de beantwoording ingeschakeld is, boven de ton. Wat niet erg reëel meer is volgens mij. Zo min als ik het redelijk vind, dat een commissaris die weinig of niets uitvoert voor een bedrijf, daarvoor een veel hogere vergoeding per jaar pleegt te ontvangen, dan een arbeider die dan toch steeds nog rond 40 uren per week voor het bedrijf pleegt te presteren. Inflatie is zeker niet iets wat onoverkomelijk is. Maar een werkelijke bestrijding van die inflatie betekent een directe en sterke afremming van alle regeringsuitgaven, incl. de wedden (salarissen Red.) die aan hoger geplaatsten worden uitgekeerd. Beperking van regeringsuitgaven betekent enige moeilijkheid in het begin wanneer de economie van het land zich om moet gaan stellen, maar betekent dan weer grotere mogelijkheden voor eenieder. De oplossing is dus omvattend maar in wezen betrekkelijk eenvoudig. De meeste mensen willen dit echter niet inzien en vele feiten die hierop wijzen, worden op zijn minst gezegd ontoegankelijk gemaakt. Waarom?

Elke instelling verdedigt haar eigen bestaan. Dit is alleen mogelijk wanneer die instelling zich tot arbiter maakt over alles waarmee zij zich bezighoudt inclusief haar eigen belangrijkheid. Indien men u vertelt dat het cultureel belangrijk is, dat iemand elke week een paar dagen voor komt dragen uit de nieuwe catechismus en daartoe subsidie nodig heeft, hebt u dit maar te aanvaarden. Want de subsidiërende - uw geld uitgevende - maakt zichzelf tot de enige die mag beslissen, wat cultureel verantwoord en belangrijk is. Indien een dagblad niet voldoende lezers weet te binden en men meent dat dit blad cultureel belangrijk is, geeft men uw geld aan het blad dat u niet wenst te lezen, maar waarbij kennelijk anderen belang hebben. En degenen die de beslissing nemen, dienen natuurlijk hoog betaald te worden voor hun inzicht in iets, waarvan u - gezien uw weigering dit blad te lezen - geen kaas gegeten hebt.

Indien iemand zegt dat hij iets cultureel noodzakelijk vindt, kan niemand daartegen bezwaar hebben, indien hijzelf de kosten daarvan betaalt en vrijwillige bijdragen hiervoor vraagt. Maar hij heeft geen recht die kosten op de gemeenschap af te wentelen. Waar men dit toch doet, is een zo ondoorzichtig mogelijke regeling van node, vol commissies, comités, registrerende en uitkerende instanties e.d. Alleen zo kun je je eigen voorkeuren in stand houden op kosten van de gemeenschap. Moedig vervolgens anderen aan om hetzelfde te doen en je hebt een instelling die zeer veel vraagt en in verhouding weinig voor het algemeen nut oplevert. Maar die heeft dan wel weer een omvangrijk apparaat nodig om aanvragen te ontvangen, de controle uit te oefenen, de uitkeringen op de juiste tijd en wijze te doen plaats vinden plus nog enkele andere instanties, wat de persoonlijke aansprakelijkheid voor beslissingen, die mogelijk aangevochten zullen worden, zo klein mogelijk maakt. Wat erop neer komt, dat een uitkering van f 10.- op deze wijze een tienvoud aan kosten met zich brengt. Wanneer dit geen inflatie is, weet ik het niet meer.

Kosten dienen afgewogen te worden tegen het nut. De feiten moeten voor eenieder zonder meer kenbaar zijn. Dan eerst kan de burger weten, waarvoor hij zoveel betaalt. Daarbij zou men eens na moeten gaan, hoeveel kosten per item aan controle tegen misbruiken wordt besteed. Is dit te groot, dan zal men liever het misbruik moeten dulden volgens mij. Ook dit kan grote besparingen opleveren. Indien men te veel kosten maakt om het clandestien reizen met trein en tram onmogelijk te maken, zal men zich af moeten vragen of het - gezien de hoge bijdragen die de gemeenschap voor instandhouding van dit vervoer moet opbrengen - niet eenvoudiger zou

zijn eenieder zonder meer een vrij gebruik van deze verplaatsingsmogelijkheden toe te staan. Je zou alle feiten moeten kennen, incl. bv. de personeelskosten voor kaartverkoop e.d. Dan zou men een oordeel kunnen vellen dat redelijk is. Maar dergelijke feiten zijn niet toegankelijk, zodat het gevaar bestaat dat wij ook in dit geval te maken hebben met een te complexe en dure organisatie. Een mens zou de feiten moeten kennen. Dan zou hij een oordeel kunnen spreken en eventueel kunnen besluiten alles te laten zoals het is of te wijzigen. Maar in dat geval is de verantwoording een gedeelde.

Wanneer u hier komt, hebt u het recht te weten wat er aan de hand is, hoe uw bijdragen worden besteed. Daarvoor is vaak weinig belangstelling, zodat bepaalde punten onvoldoende worden uitgediept. Voor andere dingen interesseert men zich mogelijk meer. Maar indien men een vraag stelt, heeft men recht op antwoord. De feiten moeten toegankelijk zijn. En wanneer men iets zelf ook niet weet dan moet dit eerlijk worden toegegeven, opdat men tezamen mogelijk toch nog enkele nieuwe feiten ontdekt en zo tot een antwoord komt. Indien toegegeven wordt dat bepaalde feiten op dit ogenblik niet toegankelijk zijn, ofwel een bepaalde kennis niet bestaat, is een werkelijke samenwerking zelfs mogelijk, terwijl feiten tijdelijk buiten de openbaarheid blijven. Maar geen enkel feit mag voorgoed geheim zijn.

Nooit zal men mogen stellen: ik weet wat het beste is en een ander niet, dus heeft deze met mijn besluiten en de feiten waarop die gebaseerd zijn, niets te maken. Want men is zelf vaak verward en eigen handelingen zijn vaak, zonder dat men dit beseft, tegenstrijdig. Daarom zullen ook anderen de feiten moeten kennen en op hun wijze hun gevolgtrekkingen kunnen maken. Denk niet dat dit een overbodige opmerking is. Ik weet dat er artsen zijn die met elke bedevaart naar Lourdes mee gaan en hun patiënten aanmoedigen deze tocht te maken omdat er een wonder zou kunnen gebeuren. Vreemd genoeg ontraden diezelfde artsen hun patiënten hulp te aanvaarden van magnetiseurs, gebedsgenezers, of andere occulte geneeswijze. Want zo roepen zij uit dat is allemaal kwakzalverij. De paar z.g. goede resultaten zouden ook zonder dit ingrijpen vanzelf wel zijn ontstaan.

Ik vraag mij af of deze mensen nog wel denken. Want paranormale genezing is paranormale genezing, hoe en waar zij ook plaats vindt. Zij zouden zich bezig moeten houden met de mogelijkheden van paranormale geneeswijzen en niet mogen stellen dat alles wat in de kerk gebeurt goed is, terwijl de rest verwerpelijk bedrog is. Zo hebben bepaalde mensen T.L. Osborn indertijd het recht willen ontzeggen massale gebedsgenezingsbijeenkomsten te beleggen. Fout. De man heeft het recht dit te doen. Maar dan moeten wel alle feiten bekend worden. Indien iemand, waaraan vele twijfelen, bv. Johannes Maasbach, door gebed een enkele mens geneest, zo mag je niet zeggen: dat is humbug of dit is Gods onmiddellijk ingrijpen. Je dient de feiten na te gaan en je af te vragen hoe het mogelijk is dat die mens is genezen. Is er geen antwoord, laat dan het antwoord voorlopig open en stel er geen bewering voor in de plaats. Indien een mens een mystieke ervaring heeft moet je hem niet voor gek verklaren of stellen dat dit een inwijdingsbeleving is. Probeer er zoveel mogelijk over te vernemen en een eigen voorlopig denkbeeld te vormen.

Wees niet boos wanneer anderen met u van gedachten verschillen; gedachten zijn tolvrij. Maar dit betekent wel, dat ook ik vrij ben te denken wat ik wil. Beroep je niet te veel op autoriteiten, waarvan je het bestaan veronderstelt, maar niet kunt bewijzen. Er zijn mensen die God overal bijslepen. Wat geloof is, maar volgens mij nooit een argument dat je kunt gebruiken om anderen te dwingen of te overtuigen. Ikzelf geloof, dat je God heus niet met alles hoeft lastig te vallen, maar geloof ik, dat Hij overal bij is. Wij echter moeten niet ons geloof in de plaats stellen van de wereld waarin wij leven. Wij moeten allereerst met de feiten van die wereld werken en hebben het recht niet de aansprakelijkheid af te wentelen op een onbekende kracht, waarin wij geloven, maar die voor anderen mogelijk niet of in een geheel andere vorm bestaat. Vooral ook moeten wij steeds weer vermijden ons macht toe te eigenen door ons te beroepen op een heilige naam of zoiets.

Zelfs moeten wij voor onszelf weten, waaraan wij toe zijn, geestelijk en stoffelijk, nu en altijd, hier en overal. Ik zie in de wereld nu een neiging om juist die vrijheid van gedachte bij anderen

te belemmeren. Er zijn jongeren die voelen voor maoïsme, of andere vormen van extreem denken, die niet meer bereid zijn te luisteren naar een ander en wel hun stellingen willen opdreunen wanneer je luistert, maar niet bereid zijn zichzelf of anderen precies duidelijk te maken, wat dezen nu eigenlijk betekenen. Zij geven alleen leuzen, geen werkelijke feiten. Zoals vele andere jongeren - en ouderen eveneens - een afkeer schijnen te hebben van feiten en willen volstaan met leuzen en citaten. En zo men al feiten aanhaalt, zijn die dermate eenzijdig en verworden, dat er van de werkelijkheid weinig overblijft. Denk aan de Jesus People, fascistten enz.

Regeringen en verzetsgroepen schijnen eveneens geen behoefte te hebben aan feiten, wanneer daarvoor in de plaats leuzen gebruikt kunnen worden. Afkeer van een open erkennen van feiten zie ik zowel bij het rode leger als bij de politie. Ik vraag mij af waarom dit zo is. Gedachten zijn tolvrij. Maar gedachten die zinvol zijn, kunnen toch alleen ontstaan wanneer wij beschikken over voldoende juiste feiten? Waarom moeten wij dan de feiten vervalsen? Om onze stellingen aanvaardbaarder te maken? Maar daarmee worden zij toch niet juist? Neem bv. de Japanners van het z.g. rode leger. Die mensen hebben volgens mij ongelijk. Zij zijn systeemdenkers. Maar zij zijn geen misdadigers in de zin van egoïsten ten koste van de gemeenschap. Wat zij doen is voor de maatschappij een misdaad. Dat is waar. Maar zij worden gedreven door idealen, niet alleen maar door eigenbaat, zodat wij hen niet mogen vergelijken met iemand die bv. een roofoverval pleegt ten eigen bate. Je kunt deze mensen natuurlijk afwijzen en verwerpen. Maar zou het niet beter zijn indien wij eerst eens zouden trachten na te gaan waarom zij denken zoals zij doen, waarom zij zijn, zoals zij zijn?

Zoals het volgens mij ook goed zou zijn te beseffen waarom de Nederlandse regering reageerde, zoals zij deed. Niet alleen maar roepen: wij hebben het gered, het is goed afgelopen, maar ook beseffen wat de feiten waren, waarmee rekening gehouden moest worden en de redenen voor bepaalde beslissingen. Dan besef je pas, waar je aan toe bent. Het is niet voldoende de een een held te noemen en de ander een schurk. Wij moeten begrijpen wat zich heeft afgespeeld en waarom het zich zo heeft afgespeeld. Zolang wij niet over al deze feiten kunnen beschikken, is geen werkelijk oordeel mogelijk. Indien men ons dergelijke feiten wil onthouden, dan zal er geen werkelijke vrijheid van denken voor de burgers mogelijk zijn. Wanneer men morgen een oud stadsdeel afbreekt en vervangt door betonnen kolossen, zo kan dit goed zijn of het kan verkeerd zijn. Maar hoe kun je oordelen, kun je een mening vormen, mede een beslissing nemen, wanneer je niet over alle feiten mag beschikken.

Wanneer in vele landen nu geëxperimenteerd wordt met aurafotografie en paranormale begaafdheden, zo vraag ik mij af waarom de feiten daaromtrent niet meer toegankelijk worden gemaakt en de erkenningen niet eerlijker worden weergegeven. Deze dingen zijn belangrijk genoeg voor de mensheid om te mogen vergen dat men zowel inzicht krijgt in de experimenten als in de uitslagen daarvan. Waarom zwijgt men over deze zaken voor het merendeel in alle talen? Is het niet toegelaten dat de mensen nadenken over een begaving, die ook zij mogelijk bezitten? Is het misschien gevaarlijk dat men daarover zou denken? Wanneer er feiten zijn, maak ze openbaar. Mening en theorieën mag u voor u behouden, maar de feiten horen eenieder toe, eenieder moet kunnen weten wat is gebeurd. En indien men al conclusies bekend wil maken, zo dient dit inderdaad als conclusie te zijn en niet als een onveranderlijke waarheid.

Mogelijk kunt u mij nu verwijten dat ik eenzijdig ben en meer argumenten dan feiten aandraag. Maar ik tracht u iets te laten zien van de wereld waarin men leeft, die wereld, waarin men kennelijk vaak bang is voor de harde feiten, die wereld, waarin een heel land op stelten kan staan omdat het leven van elf mensen in gevaar is, terwijl in diezelfde dagen 14 doden in het verkeer zijn gevallen en meer dan 500 mensen in dit verkeer werden gewond door onachtzaamheid, zelfzucht, op rechten staan e.d. Daar echter spreekt niemand over. Een wonderlijke wereld, waarin men vol medelijden is voor alle arme mensen elders die dreigen te verhongeren, maar niet bereid is een duidelijke consequentie te trekken en zeker niet toe wil geven dat men 100 x meer uitgeeft om zo dadelijk in staat te zijn mensen dood te maken dan voor het redden van die mensen, waarmee men zo veel medelijden heeft. Wat u kunt nagaan in

de nieuwe beleidsnota. Die feiten kan eenieder zien. Dan moet men daar ook eens ernstig over nadenken. Gedachten zijn tolvrij.

En er zijn conclusies te trekken, zoals deze: Het is ons kennelijk meer waard anderen te kunnen doden wanneer zij onze wijze van leven en onze welvaart bedreigen dan de levens te redden van mensen die omkomen van de honger, zoals het kennelijk belangrijker is hoge salarissen uit te keren aan mensen die dezen maar zelden verdienen in eigen land, dan wat meer bij te dragen voor de bestrijding van ziekten als lepra in andere landen. Dit, terwijl toch bekend moet zijn, dat men voor een betrekkelijk klein bedrag een lepralijder geheel kan genezen. En zo kan ik doorgaan. Dit berust op feiten. Die hoeft u van mij niet te aanvaarden, kijk rond u en u zult die feiten overal kunnen zien. Maar altijd weer zult u ontdekken dat er bij alle feiten een donkere vlek blijft bestaan. Er is vaak geen kenbare reden voor een bepaalde reeks ontwikkelingen en gebeurtenissen. Vraag je je af waarom dit alles juist zo gaat en niet anders, dan komt er wel een voorlichter die u redenen geeft. Maar de waarheid krijg je dan zelden te horen.

Mijn vraag is waarom men niet meer open is. Te lastig? Voor wie? In een democratie heeft eenieder recht te weten wat er gebeurt. Ben je bang voor een mogelijke invloed van het volk op je besluiten? Zeg dan tenminste niet dat je een democraat bent. Ben je bang voor een werkelijk socialisme, waarin alle mensen weten waarvoor zij tezamen werken? Noem je dan niet meer socialistische gemeenschappen en Komintern. Want dan is het een maatschappij van: "hoe houd ik mijn macht en hoe kom ik aan mijn centen"? Al te vaak komt het daarop neer wanneer je de z.g. idealisten wat meer feitelijk gaat bezien. Het gaat hen om hun macht, hun welvaart, hun kinderen, de gezamenlijke belangen van de leiders, waarop zij natuurlijk beweren dat deze feiten bestaan, maar zij alleen handelen omdat dit in het belang van het volk is. Maar wie zal dit geloven, wanneer hij de feiten heeft kunnen zien?

Een oude fabrikant redeneerde eens op dezelfde wijze toen hij stelde: "dat ik mijn mensen weinig betaal, gebeurt voor hun eigen welzijn. Wanneer zij soberder leven, zullen zij meer kunnen produceren en zo mijn fabriek in het zadel helpen, waardoor er voor hen altijd werk zal zijn".... Maar die man nam wel zo nu en dan een som op uit de kas, waarmee hij het jaarloon van meerdere arbeiders zou kunnen betalen, alleen om even een leuk feestje thuis te geven voor zijn intimi. Zo liggen de zaken.

Er is geen behoefte aan voorlichting, er is behoefte aan feiten. Er is geen behoefte aan een nieuw geloof, maar aan duidelijkheid omtrent alles wat de mens alleen maar denkt omtrent God en het weinige wat hij meent te weten over die God. Er is geen behoefte aan een verheerlijking of verdoeming van bv. het occultisme, maar wel aan een openheid, zodat eenieder die dit wenst toegang krijgt tot alle feiten in en omtrent het occultisme. Er is geen behoefte aan een zalfje tegen de dood in de vorm van een hypothetische eeuwige zaligheid, maar wel aan alle feiten die omtrent de dood en mogelijk het leven na de dood bekend zijn. Er zijn heel wat van die feiten aan weinigen bekend, ofschoon de openbaarwording van die feiten gelijktijdig door invloedrijke groepen worden onderdrukt.

Wanneer een mens beweert dat gedachten tolvrij zijn, zo heb ik het gevoel dat dit alleen waar is omdat men op de eigen gedachten van een mens nog geen vat heeft kunnen krijgen. Toch is men reeds ver gevorderd in de beheersing, zelfs van het menselijke denken. Want geen gedachte kan betekenis hebben voor de praktijk van het leven, wanneer zij niet op feiten gebaseerd kan zijn. Bewustwording komt vooral tot stand door beleving en beleving is het bewust ondergaan van feiten. Werkelijke bewustwording, een werkelijke redding voor het verval van een mens, een beschaving, een wereld, kan alleen voortkomen uit de feiten en de erkenning daarvan. Feiten waarmee eenieder zal moeten leven, maar die niet voor eenieder toegankelijk zijn. Feiten die eenieder zou kunnen gebruiken en combineren om zich van eigen plaats en mogelijkheden in de wereld bewust te worden. Openheid is een mooi woord, maar nog niet meer dan dat. Duidelijkheid en feiten dienen in de plaats te treden van slappe praat, stellingen en beweringen. Dat zal het belangrijkste zijn wat voor en door de mensheid tot stand kan worden gebracht. Theorieën, filosofieën e.d. mogen daaraan toegevoegd worden zoveel men wil, zolang zij niet in de plaats van de feiten worden gesteld.

Hebt u commentaar?

Vraag: Sommige mensen die niet alle feiten weten, blijken toch een goede neus voor de wezenlijke toestand en komende ontwikkelingen te hebben.

Antwoord: Veel mensen zijn in staat feiten in het onderbewustzijn op te nemen en zo door een schijnbaar beperkte kennis tot juiste conclusies te komen. Anderen putten uit een gemeenschappelijk bewustzijn. Men noemt dit intuïtie. Hun oordeel kan gemeenlijk zo goed zijn, dat wij leren daarop te vertrouwen. Maar wij kunnen niet zeggen dat zij in hun interpretatie van de feiten gelijk hebben. Dat zal bewezen moeten worden door de feiten. Indien wij onszelf een oordeel willen vormen, zullen wij eveneens uit moeten gaan van de ons bekende feiten en zullen wij ons in onze conclusies niet mogen baseren op het oordeel van een dergelijke begaafde alleen. Want ook deze kan zich vergissen.

Reactie: Soms is het niet raadzaam een toegang te geven tot de feiten, zodat eenieder de werkelijke toedracht van een gebeuren kan beseffen.

Antwoord: Toegankelijkheid van alle feiten, zij het mogelijk na afloop van een ontwikkeling, zou volgens mij altijd en voor eenieder mogelijk moeten zijn. Daarnaast kan ik begrijpen, dat men in sommige situaties, zoals die in Den Haag, bepaalde feiten niet onmiddellijk publiek heeft gemaakt. Ik ben er echter van overtuigd dat men dit nadien zou moeten doen, ook al kleven daaraan misschien bepaalde bezwaren. Zelfs de overwegingen zijn publiek te maken. Ik meen, dat regeringen maar al te snel menen dat iets geheim moet blijven, omdat het mogelijk het aanzien e.d. zou kunnen schaden.

Overigens: dat is gemeenlijk eerder schade voor een partij of persoon dan voor de natie als geheel. Een bekend gezegde stelt: stommiteiten worden topsecret zodra zij door vooraanstaande figuren worden uitgehaald. Zoals ook de verdragen waaraan hoge heren verdienen, tot de geheimen behoren, waartoe het volk geen toegang krijgt. Geheime diplomatie kan voordelen hebben in deze wereld. De nadelen voor een volk kunnen echter groot zijn, terwijl bij een voortdurend bekend zijn van alle gegevens in ieder geval men ervan op de hoogte is en geen compromis op kosten of ten nadele van de gemeenschap als geheel meer tot stand zal komen. Want een groot deel van de z.g. geheime diplomatie is ten nadele van de volkeren die de diplomaten zeggen te vertegenwoordigen. Een blijvende geheimhouding is daarom volgens mij niet gerechtvaardigd.

Reactie: Maar er zijn mensen die het beter weten dan het volk en daarom hun beslissingen niet openbaar kunnen maken, daar het volk zich daartegen zou weren.

Antwoord: Dat is paternalisme. Een volk heeft recht te leven naar zijn eigen wil. Er zijn bv. atoombommen in uw land opgeslagen. De mensen lopen daarmee een risico en hebben m.i. het recht te weten, waar en hoeveel. Ook al zou dit militair een nadeel betekenen. Bovendien: wanneer het ernst wordt, vind je die dingen toch niet meer op dezelfde plaats en de vijand beschikt, dankzij zijn inlichtingendienst, over alle gegevens. Nee. Men is bang voor het protest van de burgers die mogelijk anders denken over de risico's, dan de militairen. Naar mijn mening stelt de paternalist vaak zichzelf in de plaats van god, zonder het vermogen, mogelijkheden en inzichten, die een dergelijke zelfverheffing ook maar enigszins aanvaardbaar zouden maken. Maar dat is mijn mening.

Ik moet nu sluiten. Mijn mening is duidelijk genoeg. Laat mij daaraan nog toevoegen: Wanneer steeds meer leugens, verdraaide waarheden en stellingen in de plaats van feiten aan de mensheid worden voorgelegd, zo vraag ik mij af, of het nog mogelijk is de wereld en de mensheid te redden. Daar waar men de feiten niet beseft, zal men handelen volgens illusies en daarmee de mogelijkheid tot feitelijk voortbestaan van de mensheid mogelijk tenietdoen, terwijl men meent tot bevrijding van de mensheid of de welvaart van de mensheid bij te dragen.

Mijn dank voor uw aandacht.

Goedenavond.

ESOTERIE

Goedenavond, vrienden.

Ook in dit tweede deel moet ik actueel blijven, maar nu met esoterische bijbedoelingen. Wat bedenkelijk op voorlichting gaat lijken, tenzij u zelf na blijft denken. Overigens, wat is actueel? Volgens mij alles, wat ik vandaag leef, besef en waaraan ook nog ik vandaag iets kan doen. De rest is datgene, wat in naam van de actualiteit je besef van eigen mogelijkheden pleegt te begraven. Wat besef is? Een mens heeft het nodig. Ik zou zeggen: besef is het ogenblik, waarop je ophoudt te dromen over wat niet is. Hoe het ligt met het menselijke contact met de werkelijkheid? Dit is een feit. En feiten voel je eerst, dan pas praat je er over.

Nu ik toch omschrijvingen geef naar eigen inzicht, wil ik de degelijkheid, die vooral in het vaderlandse vaandel zo hoog geheven wordt, even omschrijven. Degelijkheid is een je houden aan bestaande normen met een volledig besef voor alle nieuwe ontwikkelingen en zonder je te willen onttrekken aan de consequenties van het nieuwe. Wat feiten zijn? Feiten zijn die dingen, waarover je niet meer kunt praten, daar je ze niet meer kunt ontkennen, zonder je bewustzijn geheel of gedeeltelijk uit te schakelen, dan wel misleid te worden.

De bewustwording mogen wij ook niet vergeten. Voor veel mensen is bewustwording een licht boven de werkelijkheid, waardoor zij het gevoel hebben die werkelijkheid aan te kunnen, terwijl zij er gelijktijdig aan ten gronde gaan, tenzij zij verder blijven zweven. Voor mij is bewustwording het vermogen om, datgene wat je in jezelf als juist en waar erkent, te verenigen met al datgene wat in je wereld in werkelijkheid voor je bestaat en zich voortdurend rond je ontwikkelt.

Och ja. Er zijn veel vreemde dingen. Er zijn bv. mensen die zeggen dat het leven heilig is. De vraag is alleen van wat of van wie. Van koeien bv.? Maar voor mij geldt in dit verband eerder: Leven is een bestaan, dat door de voortdurende bevestiging van zichzelf op den duur in de ene vorm ondergaat, zodat het bestaan in een nieuwe vorm van beseffen kan worden voortgezet. Of, om het eens anders te zeggen: Het leven is een vervolgverhaal, elke dag een nieuw stukje, elk leven een nieuw hoofdstuk, maar het duurt een hele tijd, voor je door het boek heen bent. Er zijn natuurlijk mensen die beweren dat het verhaal zo spannend is, dat zij niet uit kunnen scheiden. Maar als je een goed boek leest, kan altijd het ogenblik komen dat er iemand belt, de melkboer, de dood of wie dan ook. En dan moet je wel even stoppen. Wat maar goed is ook. Want anders zouden wij blijven leven in de beelden van een enkel bestaan en niet meer kunnen begrijpen, wat die voor ons werkelijke ik betekenen. En toch is dat het belangrijkste in het leven.

Ik heb eens iemand horen zeggen: wij moeten de waarheid onder ogen zien. Ik heb natuurlijk direct onder zijn ogen gekeken, maar daar had hij alleen maar walletjes, van die mooie donkerblauwe met uitgezakte traanzakken. Waarop ik mij afvroeg, of die man zijn eigen tranen mogelijk voor de waarheid aanzag. Want menigeen noemt alles, wat hij denkt omtrent zichzelf, werkelijkheid. Maar wie zo is, is dom. Want je kunt de feiten en de werkelijkheid niet zo onder ogen zien, je kunt de werkelijkheid alleen maar ondergaan en je zo daarvan bewust zijn. Er zijn natuurlijk mensen die alles - volgens henzelf - objectief bezien. Maar wat is de werkelijkheid? Wij proberen allen maar al te vaak te doen alsof iets niet waar is. Wij hebben verdriet en zeggen tot onszelf, dat dit onzin is en dat het dus niet waar is. Maar heb je daardoor minder verdriet? In de praktijk kun je uiterlijk gewoon doen, maar dan heb je alle ellende toch wel vanbinnen. Heb je verdriet, terecht of ten onrechte, geef allereerst jezelf toe dat je verdriet hebt. Probeer dan eens te beseffen wat je ondanks dat verdriet nog allemaal kunt doen. Dan valt het toch nog best mee.

Andere mensen voelen zich uitverkoren. Ik heb er in mijn leven zelfs enkelen van ontmoet. Vanuit mijn standpunt was dit het beste voorbeeld van idiocy dat je op de wereld maar aan kunt treffen. Mensen die zichzelf uitverkoren achten, zijn mensen die niet schijnen te kunnen beseffen, hoeveel zij tekortschieten ten aanzien van andere mensen. Want zouden zij beseffen hoezeer zij juist daar tekortschieten, dan zouden zij volgens mij de moed niet meer hebben zich te verheffen boven anderen door te stellen, dat zij tot de uitverkorenen behoren en die anderen

niet, wat bovendien volgens mij neerkomt op het toeschrijven van een slechte smaak aan Onze Lieve Heer ook. Volgens mij zijn de mensen die zo nadrukkelijk beweren dat zij uitverkoren zijn, mensen die druk bezig zijn een minderwaardigheidscomplex weg te werken. Een niet zeldzame soort op aarde. Je kunt beter naar de realiteit zoeken. Wie zoekt naar de werkelijkheid, zoekt in feite een verklaring voor het leven. Bij mij voert dit tot de vreemdste conclusies, maar mogelijk bent u wat behoudender in dit opzicht.

Ik vang gedachten op en kom opeens tot de conclusie, dat die gijzelingszaak zo belangrijk is, omdat de mensen nu eindelijk weten dat er in den Haag ook wel eens wat gebeurt, al is het zelden wat goeds. Wat weer de vraag doet rijzen, waarom zo iets voor de mensen zo belangrijk is. Iets is voor ons belangrijk, omdat het anders is. Zolang wij echter met nadruk het afwijkende blijven zoeken, hebben wij de essentie van alles, wat steeds rond ons aanwezig is, nog niet goed begrepen.

Kijk in dit verband ook maar eens een keer naar al die mensen die voortdurend bezig zijn u te vertellen wat er aan u mankeert. Wanneer iemand u zegt wat er aan u mankeert, moet u n.l. goed begrijpen, dat hij zichzelf daardoor ervan probeert te overtuigen dat er aan hem minder mankeert. En wanneer hij het nodig vindt zichzelf daarvan te overtuigen, zal er bij de persoon in kwestie wel heel wat meer scheef zitten dan hij bij u kan opmerken. Wat meteen een goede troost is.

Nu volgen er enkele opmerkingen, die mogelijk wat meer esoterisch zijn. Maar daar moet u dan maar niet op letten. Laat het esoterische maar rustig gaan en let meer op de feitelijke mogelijkheid, die er voor u misschien in zit. Wat ik in mijzelf ben, kan ik aan niemand duidelijk maken. Laat ik het daarom maar niet eens proberen. Maar aan de andere kant: laat mij, wat ik zelf ben, tenminste voor mijzelf niet verloochenen. Want wanneer ik mijzelf ben, heb ik het geheel van de krachten, waartoe ik behoort. Uit die krachten zal ik dan de mogelijkheid vinden om in en vanuit mijzelf waar te maken, wat voor mij noodzakelijk is. En niets is belangrijker dan een waarmaken van hetgeen voor jezelf noodzakelijk is, omdat je alleen op deze wijze meer bewust deel kunt zijn van het geheel, waartoe je behoort.

Verder zou ik willen zeggen: Lieve mensen, geloof alles wat je wilt, maar nooit langer dan feiten en ervaringen het je toe laten zonder strijd dit geloof te handhaven. Wie verliefd raakt op een geloof, verliest daarin vaak alle contact met de werkelijkheid. Maar wie in de werkelijkheid zijn geloof zoekt, vindt de werkelijkheid van zijn geloof en daarmee de hoogste waarde, waarin hij kan leven. Wanneer ik de mensen hoor spreken over de sferen, krijg ik vaak het gevoel, dat zij menen te spreken over een soort lift. Eerste sfeer: zomerland, zielen in ontwikkeling, kleine kinderen, eerste leringen, huisvesting en zangverenigingen. Tweede sfeer: zuivere leringen in de hoge bergen, de kloof van de tijd, de boom van de herinnering. Derde sfeer: de vormloze wereld, licht, geluid, bijzondere klankkleur, aanbiedingen in sfeer 3c. En zo voorts. Die mensen zijn zelfs geneigd om wanneer je het over sferen hebt, op te merken dat je wel op mag passen niet op het verkeerde knopje te drukken, omdat je anders helemaal beneden terecht komt, waarbij dit knopje vele dingen schijnt te vertegenwoordigen.

Vroeger had men het ook mooi ingedeeld: "wein, weib, und gesang" was goed voor het vagevuur. Ongeloof was goed voor de hel. Tegenwoordig geloven gelovigen dat niet meer zo, maar zij wensen je er nog wel steeds naar toe, wanneer je een andersdenkende bent. Maar wanneer je eerlijk bent en alle sferen probeert te overzien, zie je eigenlijk één geheel. Een mens die voor het eerst doordringt in hogere sferen, doet mij denken aan iemand die op Scheveningen aan een kwartjeskijker staat - of kost dat tegenwoordig al een gulden? Je gooit in dat ding een munt en dan kun je even verder zien. Net als in een hogere sfeer: met enige hulp kun je tijdelijk wat verder zien dan normaal. Dat is het hogere. Maar zoals bij de kijker, wanneer de tijd op is, valt er een ogenblik later een klepje voor en zie je helemaal niets meer, tenzij je weer gewoon gaat kijken in de wat kleinere wereld.

Ook een mens die op aarde leeft kan vaak doordringen tot in hogere sferen. Maar hij kan er niet langer blijven, omdat hij eenvoudig de kracht niet heeft om het contact vol te houden. Want het

kost je werkelijk kapitalen aan kracht wanneer je een dergelijk contact langer in stand wilt blijven houden. Maar wanneer je eenmaal weet, wat daaraan belangrijks voor jou is, weet je ook, waar je naartoe wilt gaan. En dat is vaak het belangrijkste in het leven. Dergelijke mensen zijn ook verstandig genoeg om allereerst te kijken naar de dingen die binnen hun mogelijkheden en bereik vallen.

Zoals sommige handige jongens met de kwartjeskijker niet staren naar de mooie bootjes op zee, maar naar de mooie pootjes op het strand. Wanneer de tijd voorbij is, weten zij waar zij heen willen gaan, waarmee zij hun geldelijk offer zeer nuttig gebruikt hebben volgens mij. U lacht wanneer ik spreek over het strand. Maar waarom zou je het geestelijk niet ongeveer zo doen? Wanneer u de kans hebt om uit te treden naar zomerland of een andere sfeer, zeg dan niet alleen hoe mooi het is, maar kijk goed uit. Geen toeristengedoe, maar kijken waar je heen wilt en alles in je leven daarop richten. Zo bereik je iets. Wat een exoterische esoterie is. Want je kunt alleen beantwoorden aan datgene waarmee je harmonisch bent. Door deze harmonie beter te beseffen, zul je haar tevens opvoeren en zo een verbinding vinden met een wereld of een deel van die wereld waartoe je in wezen reeds schijnt te behoren. Dan geldt voor u: ik leef in een steeds groter wordende werkelijkheid, waarin ik steeds intenser leef en waaruit ik steeds meer krachten kan putten, tot ik in staat ben het geheel van deze wereld toe te voegen aan mijn wereldbesef, die ongeacht hoe en waar ik ook besta, zonder grenzen of beperking, omdat eigen geest immers reeds is toegetreden tot deze sfeer, wereld, harmonie.

Mogelijk spreek ik te veel in korte stukjes. Maar er is ook zoveel wat ik zou willen zeggen. Vroeger had je steden met vele theaters. Nu zou het eens gebeurd zijn dat een jongen en een meisje op straat stonden te twisten welke voorstelling zij zouden bezoeken. Toen zij het eens waren geworden was overal de voorstelling al afgelopen. Iets dergelijks geldt ook voor het geestelijk leven: Er zijn vele mogelijkheden voor je, maar binnen die mogelijkheden zul je een keuze moeten maken. Wie een mogelijkheid heeft gekozen, kan hierdoor een hoger bewustzijn, een nieuw inzicht, een gave verwerven. Kies en verwerk eerst wat je ontvangt. Dan kun je later altijd nog verder gaan.

Bedenk dat hij die alles tegelijk wil doen, tot niets komt — nou ja, niets? Je zou het beter zo kunnen formuleren: Wie alles tegelijk wil doen, bereikt niets buiten erger, vermoeidheid en verschaft anderen veel onnodig werk. Waarmee ik getracht heb op mijn wijze, zowel wat actueel als ook wat esoterisch te zijn. Waarvan moet ik verder nog iets zeggen? Over de boeren met hun demonstraties misschien? Ik ben vroeger vaak de boer op geweest en weet hoe het zit: Laat de boeren maar dorsen. Wanneer een boer niets heeft, heeft hij ook geen tijd om te demonstreren, want dan werkt hij zich de beroerte om iets te krijgen. Maar zodra hij genoeg heeft en meent op een koopje meer te kunnen krijgen, is hij bereid alle tijd te nemen voor demonstraties, onderhandelingen en de rest. Denk daar maar eens over na.

Wat een middenstander dan wel is? Iemand die naar geen enkele kant weg kan. Vandaar dat hij vaak hard werkt voor weinig en toch niet aan demonstreren toe pleegt te komen. Waarom de boeren en de middenstanders het zo kwaad menen te hebben? Omdat zij jaloers zijn op de arbeiders, die op hun beurt voortdurend eisen stellen waar zij zelf geen vrede mee hebben en anderen erger bezorgen. Wat een goede is om eens aan een vakbondsbons voor te leggen. Ik ben wat conservatief en heb het niet zo erg op vakbondsleiders. Ik hoop van harte dat sommigen onder hen tot vakbondsleiders zullen worden, dan krijgen ook zij eindelijk eens iets wat hen toekomt.

Maar ik moet gaan sluiten. Dit wil ik doen door de mensen erop te wijzen dat de meesten van hen het op het ogenblik heus zo goed hebben, dat het ook voor hen tijd wordt te gaan demonstreren en niet meer bezit, maar meer inhoud in hun leven te eisen. Mensen zijn belangrijker dan dingen. Het contact tussen mensen, hoe schijnbaar onbelangrijk ook, betekent meer dan alle fictie bijeen. Welke weg men daartoe dient te bewandelen: zoek het werkelijk belangrijke in het leven en wees bereid aan het zoeken daarnaar desnoods ten onder te gaan.

Want alleen hij, die alles wil wagen, heeft ook de mogelijkheid waarlijk alles te winnen, vooral wanneer het om geestelijke waarden, innerlijke vrede en geluk gaat. Denk daar ook maar eens over na. Denk niet dat anderen het wel voor u op zullen knappen. Wanneer je de waarheid begeert en in wilt gaan in een hoger bestaan, zul je zelf de moeite moeten nemen. Zeg niet: God zal mij alles geven, maar zeg: Ik zal zelf beginnen met mijn streven en wanneer ik alles geef, zal God mij helpen, waar ik tekortschiet om te bereiken, wat voor mij het hoogst mogelijke is.

En daarmee eindig ik.

Goedenavond.

(Verkort)

d.d. 20 september 1974